

**Industrial Engineering
Department
Sharif University of
Technology**

Project Phase 1

Transportation Planning
DR. Hassannayebi

**Amirali Modir 400103635
Amirhossein Monji 400103679**

قبل از شروع خواسته‌های پروژه، ابتدا کتابخانه‌های لازم فراخوانی شدند. این کتابخانه‌ها عبارت‌اند از:

1. Pandas

2. Numpy

3. Seaborn

4. Matplotlib

5. Sklearn

6. Xgboost

7. Scipy

حالا که ابزارهای مورد نیاز را فراخوانی کردیم، به سراغ خواسته‌های پروژه می‌رویم:

خواسته اول:

اولین قدم Load کردن داده‌هاست. پس از این کار، سوتون‌هایی که به آن‌ها نیازی نداریم را حذف می‌کنیم. سپس برای هر سوتون تعداد nullها را بررسی می‌کنیم.

```
VendorID      249115
lpep_pickup_datetime    0
lpep_dropoff_datetime   0
PULocationID    0
DOLocationID    0
passenger_count    412434
trip_distance      0
tip_amount         0
tolls_amount       0
total_amount       0
payment_type      412434
trip_type         412434
dtype: int64
```

عکس 1 - تعداد خانه‌های خالی در هر ستون

حالا به سراغ بررسی سوتون payment_type می‌رویم. مشاهده می‌کنیم که در این سوتون 298760 داده از پرداخت نوع یک و تنها یک عدد از پرداخت نوع سوم استفاده کرده‌اند. پس به احتمال زیاد نوع یک همان پرداخت با کارت اعتباری است. پس در نتیجه تمام کسانی که انعام داده‌اند ($tip > 0$), پرداخت نوع اول را دارند.

```
payment_type
1.0    298760
3.0         1
dtype: int64
```

عکس 2 - انواع پرداخت، هنگامی که انعام پرداخت شده باشد.

حال تعداد مسافره‌ای هر سفر را بررسی می‌کنیم. اگر این عدد بیشتر از 4 بود، ماشین حتماً ون، نوع سفر از نوع Dispatch و نحوه پرداخت نامشخص بوده. پس بعد از فیلتر کردن بر اساس تعداد مسافر، نوع سفر را مشاهده می‌کنیم. 22695 داده از نوع سفر 1 و 382 عدد از نوع 2 بودند. پس نوع سوم یعنی Dispatch را اضافه می‌کنیم.

```
trip_type
1.0    22695
2.0     382
dtype: int64
```

عکس 3 - انواع سفر، هنگامی که تعداد مسافران بیشتر از 4 باشد.

حالا به سراغ بررسی نحوه پرداخت در کل داده‌ها می‌رویم. مشاهده می‌کنیم که از نوع 1 تا 5 بوده. چون نوع پنجم تنها 5 عدد بوده، آن را نامشخص فرض می‌کنیم. پس آن دسته از سفرهایی که تعداد مسافرشان از 4 بیشتر بوده، نحوه پرداخت پنج و نوع سفر سه داشتند.

```

payment_type
1.0      461268
2.0      259274
3.0        3891
4.0        1091
5.0           7
dtype: int64

```

عکس 4 - انواع پرداخت در کل داده‌ها

حالا داده‌هایی که Vendor ID ندارند را از Dataset حذف می‌کنیم. سپس چون تنها داده‌های سال 2021 را نیاز داریم، روی این سال باید فیلتر کنیم. اما قبل از این کار باید Type مربوط به pickup_datetime و dropoff_datetime را تصحیح کرده به Datetime تغییر دهیم و سپس فیلتر را انجام دهیم.

بعد از انجام تمام این کارها، همچنان Dataset در بعضی نقاط Missing دارد. پس با استفاده از RandomForest ابتدا Feature های اثرگذار بر آنها را انتخاب کرده (4 بیشترین اثرگذار) و داده‌های خالی را Predict می‌کنیم. پس از انجام این کار، خواسته اول سوال تمام شده و داده ما پاکسازی شده. حالا به سراغ خواسته دوم می‌رویم. ستون های با مقدار خالی passenger_count و payment_type و trip_type هستند. ابتدا با passenger_count شروع کرده و به ترتیب پیش می‌رویم. در انتخاب feature ها و پیشینی هر ستون، ستونی که مقادیر خالی دارند را در نظر نمی‌گیریم.

```

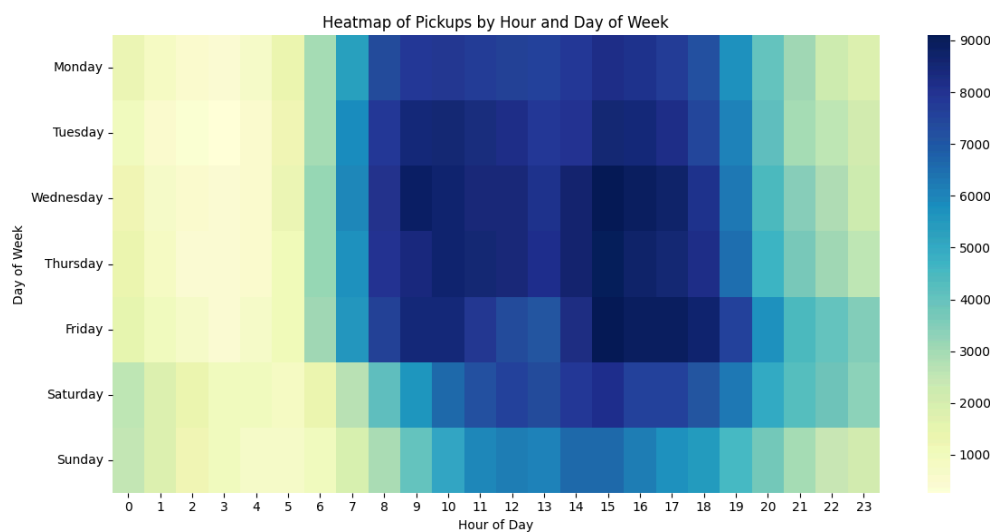
VendorID      0.000000
PULocationID  0.000000
DOLocationID  0.000000
passenger_count  0.199264
trip_distance  0.000000
tip_amount     0.000000
tolls_amount   0.000000
total_amount   0.000000
payment_type   0.163446
trip_type      0.199264
pickup_datetime 0.000000
dropoff_datetime 0.000000
duration       0.000000
dtype: float64

```

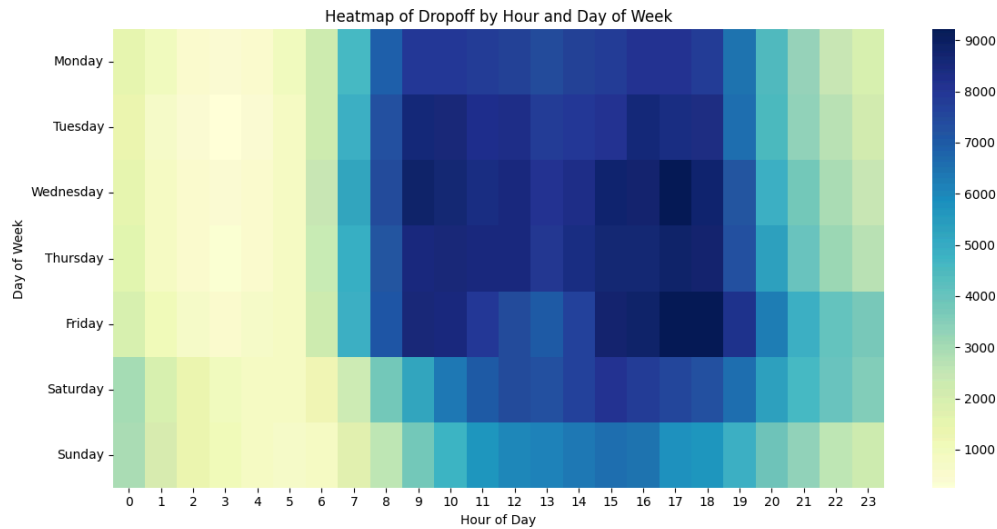
عکس 5 - نسبت missing در هر ستون قبل از پیشبینی

خواسته دوم:

برای رسم نمودار نقشه گرمایی، ابتدا باید ساعت و روز را به Dataset اضافه کنیم. ستون‌های اضافه شده به Dataset، که Day و Hour زمان سوار کردن مسافر و همچنین Day2 و Hour2 زمان پیاده کردن مسافر است. حالا بر اساس این دو Heat Map مربوط به سوار شدن و پیاده شدن را رسم می‌کنیم.

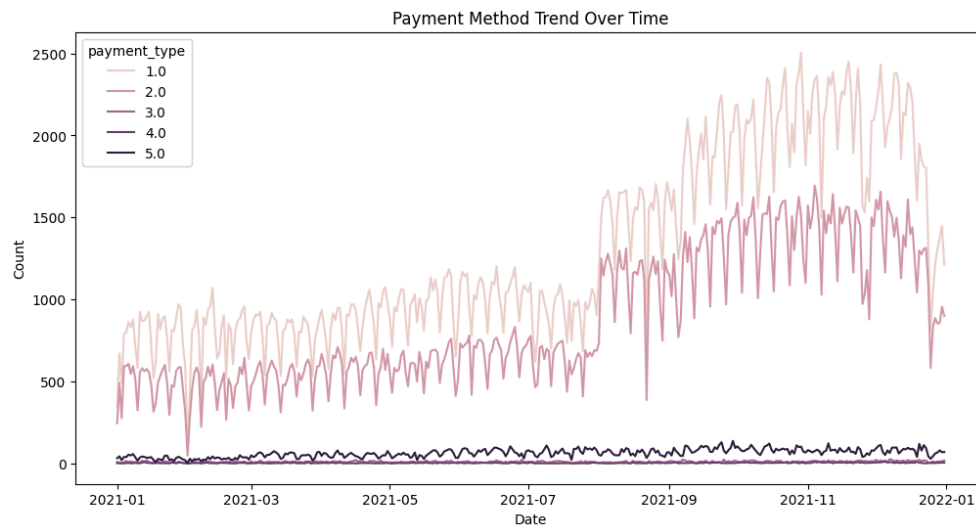
نمودار 1 - Heatmap سوار شدن مسافران به تاکسی

نمودار 2 - Heatmap پیاده شدن مسافران به تاکسی

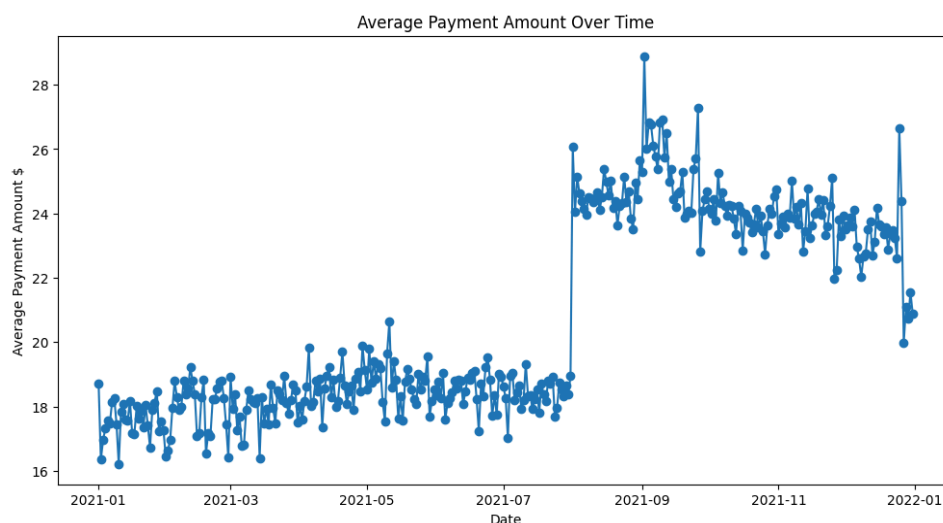
می بینیم که دو نمودار تشابه زیادی با یکدیگر دارند و این موضوع منطقی نیز هست. در هر دو مشاهده می کنیم که خلوت ترین روز ها روزهای تعطیل یعنی شنبه و یکشنبه هستند. همچنین اوج شلوغی در روزهای هفته معمولاً از 8 صبح شروع شده و تا ساعت 6 ادامه دارد.

حالا به سراغ بررسی روند پرداخت مسافران در گذر زمان، روند در نوع سفر، روند در استفاده از تاکسی سبز در هر یک از بخش های شهر و روند استفاده در بازه های زمانی روز می رویم.

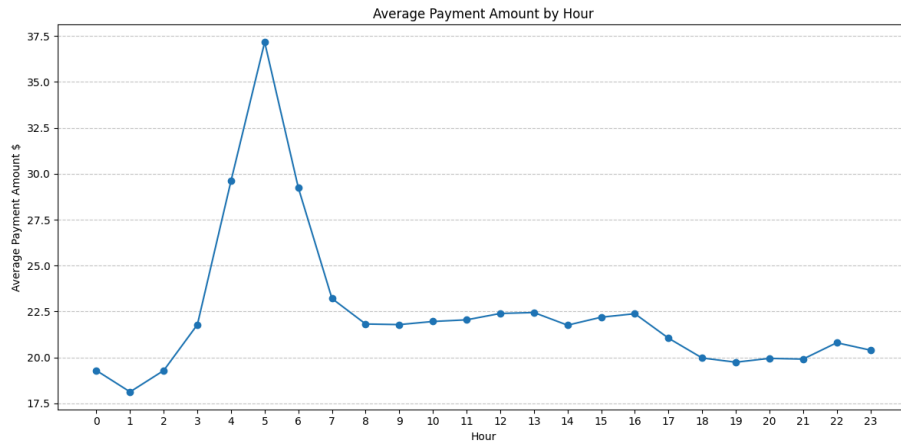
نمودار 3 - نحوه پرداخت در طول زمان

ابتدا نمودار نحوه پرداخت در طول زمان را رسم می‌کنیم. مشاهده می‌کنیم که نوع اول و دوم بسیار بیشتر از سایر موارد هستند. همچنین تلورانس نسبتا بالایی دارند و در گذر زمان نیز روند صعودی داشته‌اند. اما نحوه پرداخت 3، 4 و 5 هر سه بسیار کم بوده‌اند. نه رو به افزایش‌اند و نه کاهش و تقریبا در طول زمان ثابت بوده‌اند و همچنین تلورانس کمی نیز داشته‌اند.

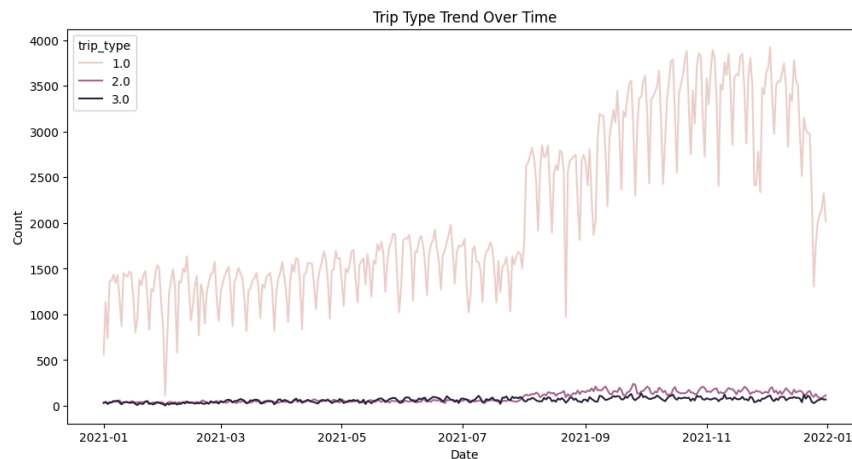
نمودار 4 - میانگین مبلغ پرداختی در طول زمان

سپس نمودار میانگین مبلغ پرداختی را در طول زمان می‌کشیم. مشاهده می‌کنیم که قبل از ماه هشتم، روند صعودی بسیار ملایمی داشته با تلورانس زیاد. سپس در ماه هشتم شاهد پرش بسیار بزرگی در متوسط پرداختی بودیم. این موضوع می‌توان مربوط به افزایش قیمت‌ها بوده باشد. سپس بعد از ماه هشتم، شاهد روند نزولی ملایمی هستیم که تلورانس نسبتا بالایی نیز دارد. روند کاهشی می‌تواند به علت افزایش قیمت‌ها و جایگزین کردن نوع سفر توسط مردم به علت قیمت بالای آن بوده باشد.

نمودار 5 - میانگین مبلغ پرداختی در طول روز

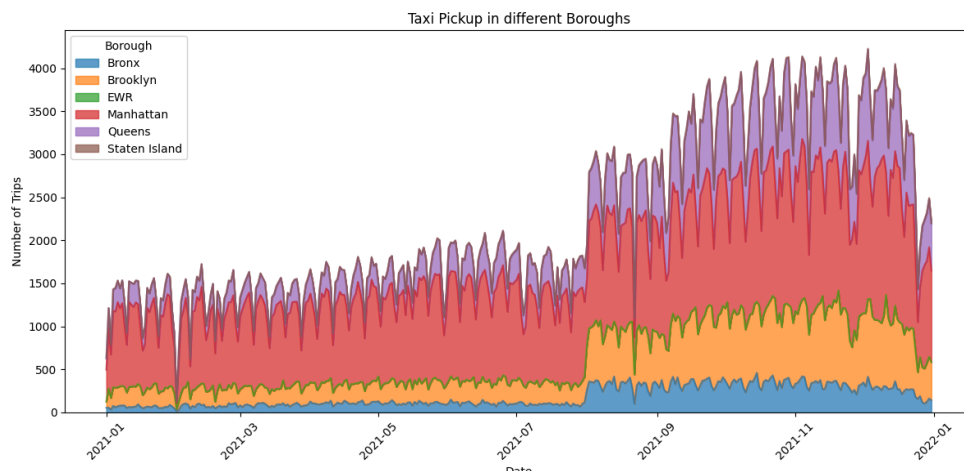
نمودار بعدی مربوط به میانگین پرداخت بر اساس ساعت شبانه روز بوده. مشاهده می‌کنیم که بیشترین زمان، مربوط به ساعت 5 صبح بوده. این می‌تواند به علت قیمت بسیار بالای سفر در این ساعت شبانه روز بوده باشد. درخواست تاکسی و حجم ترافیک به علت رفتن افراد به سرکار در این ساعت بیشتر است.

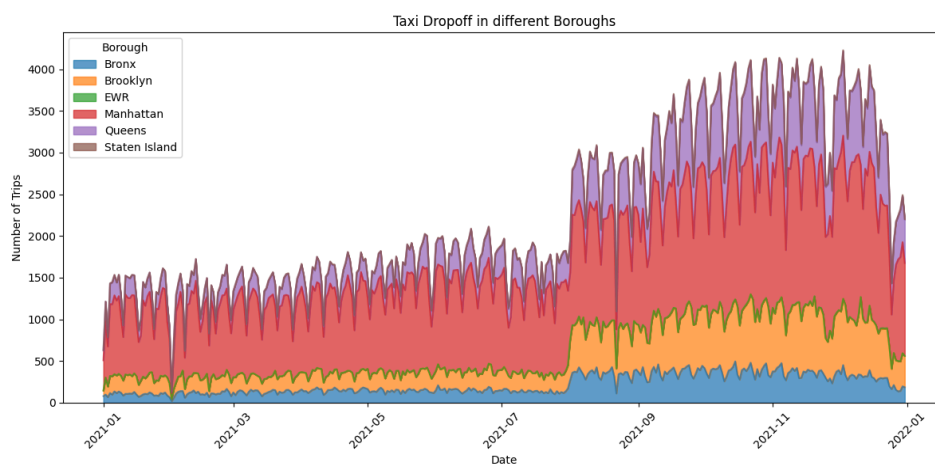
نمودار 6 - نوع سفر در طول زمان

حال به سراغ بررسی روند نوع سفر می‌رویم. نمودار بعدی نوع سفر بر اساس زمان است. مشاهده می‌کنیم که نوع اول از سایر بسیار بیشتر بوده، روند نسبتاً صعودی داشته و تلورانس بالایی نیز داشته. اما نوع دوم و سوم بسیار کمتر از نوع اول و همچنین تقریباً ثابت بوده‌اند و تلورانس بسیار کمی نیز داشته‌اند.

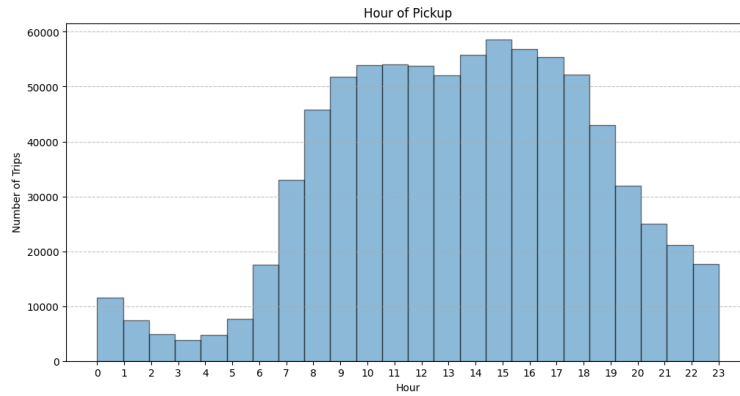

نمودار 7 - میزان سوار شدن به تاکسی در هر محله

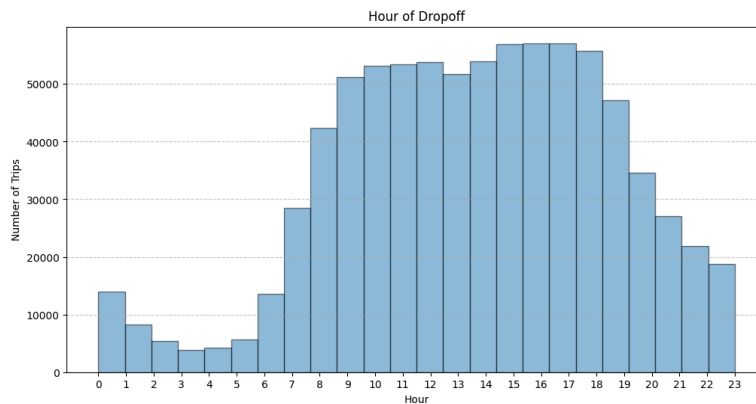

نمودار 8 - میزان پیاده شدن از تاکسی در هر محله

نمودارهای بعدی مربوط به تعداد سوار شدن و پیاده شدن از تاکسی در محله‌های مختلف در طول سال 2021 است. طبق نمودارها مشاهده می‌کنیم که بیشترین سوار و پیدا شدن مربوط به محله Manhattan بوده. همچنین می‌بینیم که سه محله Bronx، Brooklyn و Queens در ماه هشتم افزایش چشمگیری داشته‌اند. موضوع دیگر این است که محله‌های Staten Island و EWR به نسبت سایر محله‌ها، حجم سفر بسیار کمتری داشته‌اند.

نمودار 9 - تعداد سوار شدن به تاکسی در ساعات مختلف شبانه‌روز

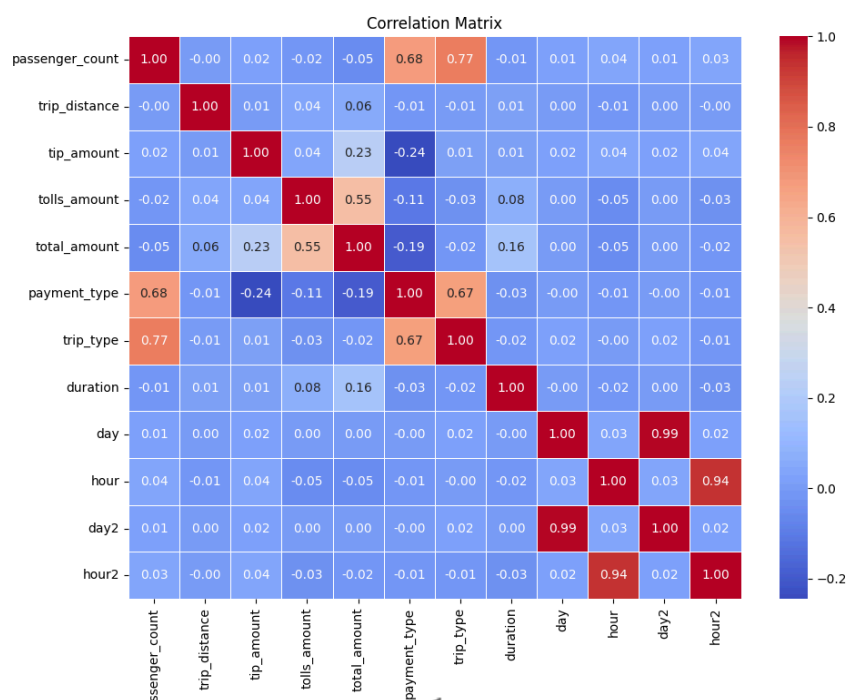

نمودار 10 - تعداد پیاده شدن از تاکسی در ساعات مختلف شبانه‌روز

در نهایت هیستوگرام‌های مربوط به تعداد سفر بر اساس ساعت شبانه‌روزیکی برای ساعت سوار شدن و دیگری برای پیاده شدن رسم شده‌اند. همچنان مشاهده می‌کنیم که بیشتری ساعت سفر، بین بازه 9 صبح تا 6 عصر است. جدای از خواسته‌های مساله، ساعت پیک سوار شدن و میانگین آن محاسبه شده‌اند. میانگین آن حدود ساعت 13:43 و پیک آن ساعت 15 بوده.

خواسته سوم:

ابتدا داده‌های پرت مربوط به trip_distance با استفاده از z_score حذف شدند تا Dataset تمیزتری داشته باشیم. برای کشیدن ماتریس همبستگی، ابتدا سوتون‌هایی که تایپ آن‌ها Int یا Float نیست را حذف می‌کنیم. سپس بر اساس متغیرهای باقی‌مانده، ماتریس همبستگی را می‌کشیم که نتیجه آن به شرح زیر بود:

نمودار 11 - ماتریس همبستگی میان ستون‌های Dataset

همانطور که انتظار داشتیم، ساعت و روز سوار شدن و پیاده شدن با یکدیگر همبستگی بسیاری زیادی دارند. پس در نتیجه تنها باید از یکی از آن‌ها استفاده کنیم.

در سوال بعدی باید بر اساس روش‌های مربع کای، Forward، Backward و همچنین Random Forest تلاش کنیم تا با بهترین حالت Total Amount را پیشبینی کنیم. ابتدا تابع هر کدام از روش‌ها را تشکیل می‌دهیم.

- روش Backward ابتدا از همه متغیرها استفاده می‌کند و سپس یکی یکی از آن‌ها کم می‌کند و ترکیب‌های مختلف آن‌ها را بررسی می‌کند.
  - روش Forward اما ابتدا با تک متغیر شروع کرده و یکی یکی متغیر اضافه می‌کند تا ترکیب بهینه آن‌ها را پیدا کند. دقیقا برعکس روش قبلی.
  - روش مربع کای مربوط به داده‌هایی است که می‌توان روی آن‌ها Clustering انجام داد. روی Dataset ما، این روش به خوبی جواب نمی‌دهد و حاصل آن کارا نیست و از دو روش قبلی نتیجه بدتری دارد.
  - روش Random Forest همه حالات را امتحان کرده و متغیرهایی که می‌توان با آن‌ها بهترین رگرسیون را تشکیل داد به ما ارائه می‌کند. ایده اصلی پشت این کار، ترکیب درخت‌های تصمیم‌گیری متعدد در تعیین خروجی نهایی به جای تکیه بر درخت‌های تصمیم‌گیری فردی است. تشکیل مدل RandomForestRegressor به ما می‌تواند لیست میزان اهمیت هر feature را بدهد.
- در این پروژه، چون متغیرهای بسیار زیادی داریم، روش Backward کارا نیست. همچنین درباره Chi-Squared نیز توضیح داده شد. پس بهترین روش‌ها، Random Forest و Forward هستند که اولی، نتیجه بهتری داشت. نتایج این روش‌ها به شرح زیر است؛ در این نتایج از روش اول 3 متغیر، روش دوم 5 متغیر، روش سوم سطح معناداری 5 درصد و از روش چهارم نیز 5 متغیر خواسته شده است.

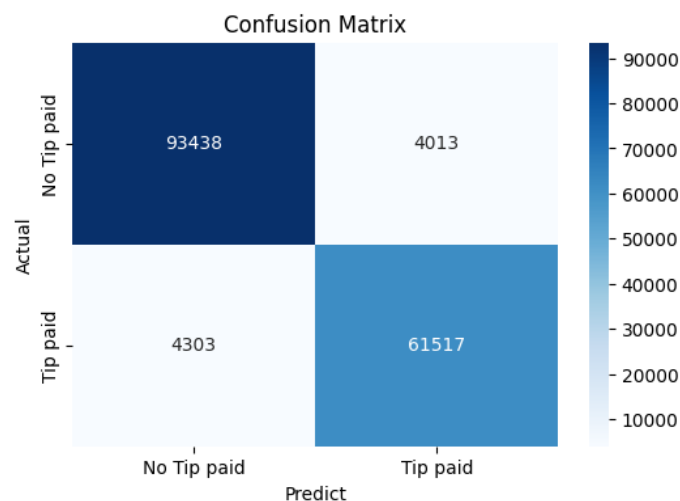
```
Backward: ['passenger_count', 'trip_type', 'day']
Forward: ['tolls_amount', 'tip_amount', 'duration', 'payment_type', 'trip_type']
Chi_square: ['trip_distance', 'tip_amount', 'tolls_amount', 'duration']
Feature Importance
1 trip_distance 0.673254
6 duration 0.186945
2 tip_amount 0.051874
8 hour 0.027675
7 day 0.016054
5 trip_type 0.014831
4 payment_type 0.012865
3 tolls_amount 0.011545
0 passenger_count 0.004958
Random Forest: ['trip_distance', 'duration', 'tip_amount', 'hour', 'day']
```

عکس 6 - نتایج روش‌های مختلف انتخاب Feature برای پیش‌بینی total_amount

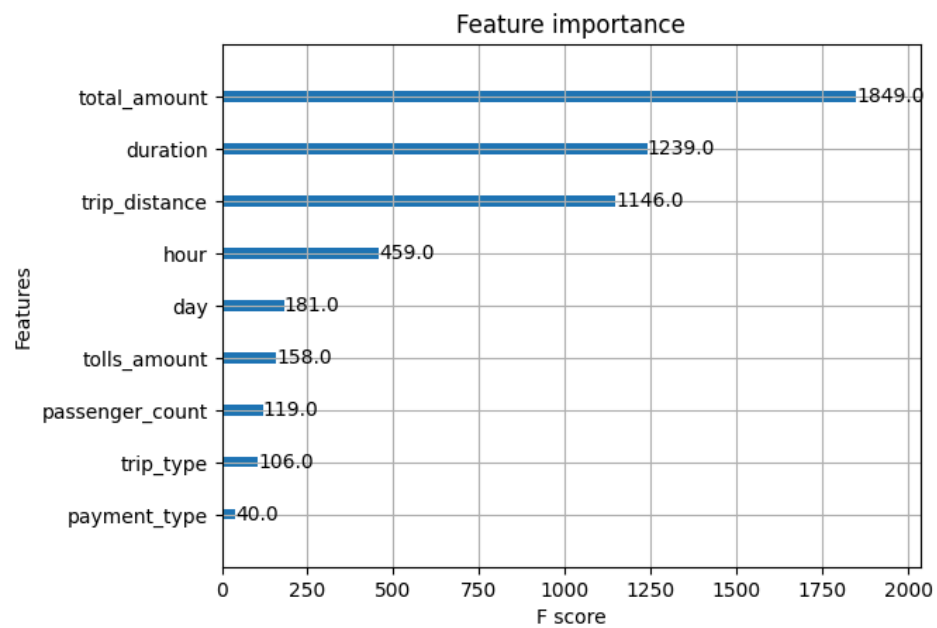
مرحله بعدی، ستون جدیدی اضافه می‌کنیم که یک متغیر باینری است. این متغیر 1 می‌گیرد اگر انعام پرداخت شده باشد و در غیر این صورت صفر خواهد بود. حال می‌خواهیم پرداخت یا عدم پرداخت انعام را پیش‌بینی کنیم. برای این منظور می‌خواهیم متغیر جدید تعریف شده را بر اساس سایر متغیرها Predict کنیم. ستون tip_amount را نیز در پیش‌بینی نمی‌آوریم تا مدل به صورت صحیح fit شود. قدم اول برای این موضوع جدا کردن داده‌های تست و Train است.

این کار را ابتدا با روش‌های Decision Tree، XGBoost، Random Forest انجام می‌دهیم. سپس به عنوان بخشی امتیازی، از Staking model استفاده کردیم که یک روش ترکیبی است. در این مدل Base Model روش‌های درخت تصمیم و XGBoost و Metamodel آن، Logistics Regression است و سپس آن‌ها را با Stacking Model ترکیب می‌کند [1].

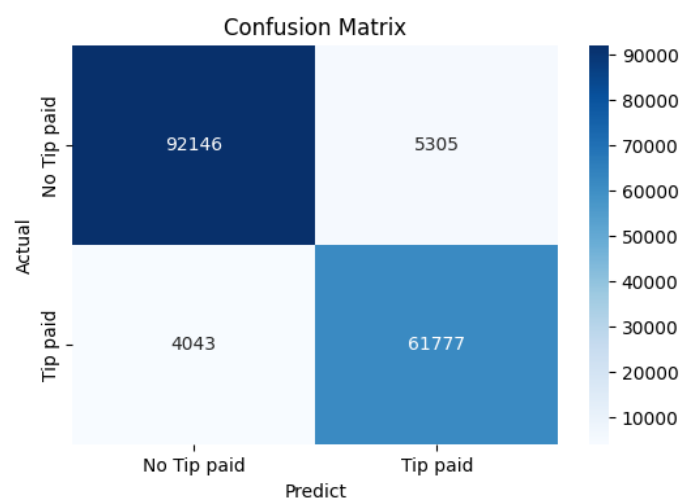
در آخر توابع مربوط به هرکدام از روش‌ها را اجرا کرده و Confusion Matrix مربوط به آن‌ها را رسم می‌کنیم. در روش XGBoost علاوه بر این ماتریس، میزان اهمیت هر Feature را نیز به ما گزارش می‌کند.

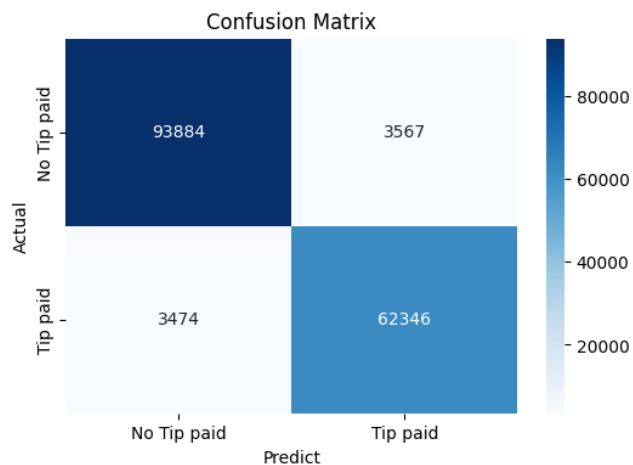
نمودار 12 - ماتریس confusion در روش DesicionTree

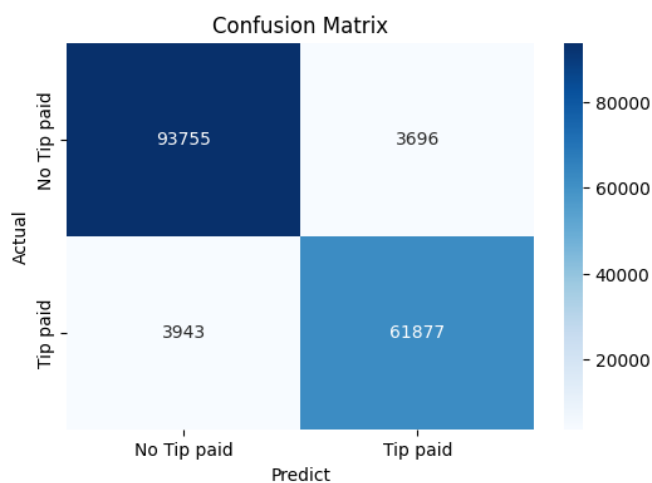
نمودار 13 - ترتیب اهمیت Feature ها در روش XGBoost

نمودار 14 - ماتریس confusion در روش XGBoost

نمودار 15 - ماتریس confusion در روش RandomForest

نمودار 16 - ماتریس confusion در روش Stacking Classifier

حالا به سراغ سوال چهارم می‌رویم. در این سوال خواسته شده تا Total Amount با یک روش ساده و یک روش پیشرفته پیش بینی شود. برای این بخش از تمامی روش‌های ممکن استفاده شد. ابتدا رگرسیون خطی ساده، XGBoost و همچنین Random Forest. همچنین برای بخش امتیازی، از ترکیب Gradient Boosting و Neural Network استفاده شد [2].

در سه روش اول، ابتدا بر حسب لیست اهمیت به دست آمده از روش RandomForest در سوال 2، Feature ها را انتخاب می کنیم و سپس داده های Test و Train را جدا کرده و بعد مدل Run می شود. در رگرسیون خطی ساده، ضرایب رگرسیون را نیز خواهیم داشت.

اما در روش ترکیبی، ابتدا با XGBoost، متغیرهای مهم تر را شناسایی می کند. سپس با استفاده از شبکه عصبی، یک مدل روی آن فیت می کند و R^2 آن را گزارش می کند.

ابتدا لیست 7 متغیر مهم را تعریف کرده، سپس متغیرها را یکی یکی اضافه کرده، یک بار با رگرسیون خطی، بار دیگر از XGBoost استفاده کرده و در آخر از RandomForest استفاده می کنیم، و نتیجه آن ها را پرینت می کند. سپس در نهایت Gradient Boosting + Neural Network را ران کرده و نتیجه نهایی را گزارش می کند.

نتیجه ها نشان می دهد که مدل رگرسیون خطی ساده بسیار بد عمل می کند و نتایج R^2 آن با تعداد feature های مختلف در حدود 0.004 تا 0.37 است، اما XGBoost مقادیر R^2 بالایی به ما می دهد، در حدود 0.74 تا 0.84 و در مورد RandomForest نیز ضعیفیت به همین صورت است یعنی R^2 بین 0.68 تا 0.87 است؛ اما از لحاظ زمان، XGBoost بسیار بهتر عمل می کند و RandomForest بسیار کند است. نتایج Gradient Boosting + Neural Network نیز به شکل زیر است:

```
Gradient Boosting + Neural Network Results:  
Features selected: ['trip_distance', 'tolls_amount', 'payment_type', 'trip_type', 'duration']  
MAE: 3.368005500872552  
R2 Score: 0.8359696368854873
```

عکس 7 - نتایج روش Gradient Boosting + Neural Network

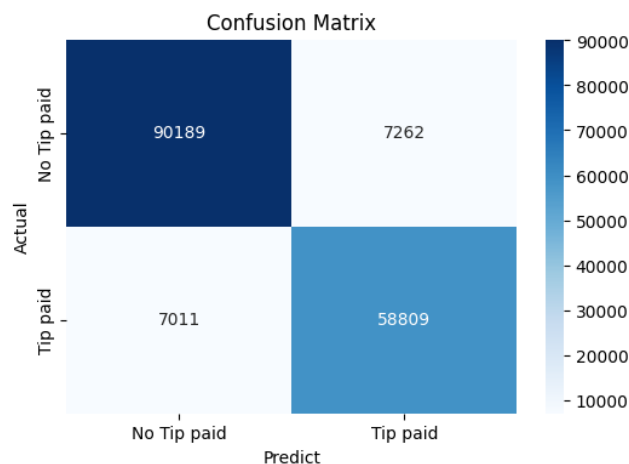

برای سوال آخر، ابتدا 5 درصد داده‌ها را انتخاب کرده و سپس، چهار عدد از مهم‌ترین متغیرها که توسط XGBoost پیدا شده بودند را شناسایی کرده و سپس Test و Train را جدا می‌کنیم. سپس Value‌های Random Forest را Grid بندی کرده و سپس Experimental Setting آن را ایجاد کرده و سپس حالت‌های مختلف آن را بررسی کرده و کمترین MSE را پیدا می‌کنیم و بهتر حالت را ران می‌گیریم. این کار را هم برای سوال سوم و هم چهارم انجام می‌دهیم. برای سوال چهارم با این تفاوت که متغیرهای مهمی که Gradient Boosting انتخاب کرده را در داده‌ها انتخاب می‌کنیم.

نتایج آن به شکل زیر است:

Best result: N Estimators = 200, Max Depth = 20, Min Samples Split = 2 => MSE = 0.08

عکس 8 - حالت بهینه سوال 3

نمودار 17 - ماتریس confusion در روش RandomForest با شرایط بهینه

Best result: N Estimators = 200, Max Depth = 20, Min Samples Split = 2 => MSE = 0.08

عکس 9 - حالت بهینه سوال 4

```
Random Forest Results:  
MAE: 3.2276834962112684  
MSE: 49.68874533001511  
R2 Score: 0.8419008875937785
```

عکس 10 - نتیجه RandomForest در سوال چهار با شرایط بهینه

- [1] [Stacked generalization by David H. Wolpert](#)
- [2] [LightGBM: A Highly Efficient Gradient Boosting Decision Tree by Guolin Ke, Qi Meng, Thomas Finley, Taifeng Wang, Wei Chen, Weidong Ma, Qiwei Ye and Tie-Yan Liu](#)